

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2242/2025
18.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица, Јасминке Обућина, Татјане Миљуш и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Драган Доламић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Краљеву, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 317/22 од 17.02.2023. године, у седници одржаној 18.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 317/22 од 17.02.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гжрр 317/22 од 17.02.2023. године у делу којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду Прр1 539/21 од 16.06.2022. године у ставу другом и у истом делу пресуда Првог основног суда у Београду Прр1 539/21 од 16.06.2022. године и пресуђује:

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија, Привредни суд у Краљеву да тужиоцу АА из ... исплати износ од 259.789,18 динара са затезном каматом од 11.07.2019. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа одлуке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка и поступка по ревизији у износу од 36.000,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 317/22 од 17.02.2023. године у делу става један у коме је потврђена пресуда Првог основног суда Прр1 539/21 од 16.06.2022. године у ставу један, као изузетно дозвољеној па се ревизија тужене **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гжрр 317/22 од 17.02.2023. године одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду Прр1 539/21 од 16.06.2022. године којом је, у првом ставу, обавезана тужена да тужиоцу због повреде права на суђење у разумном року на име накнаде имовинске штете исплати износ од 116.935,28 динара са затезном каматом од 11.07.2019. године па до исплате. У ставу другом одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му због повреде права на суђење у разумном року на име накнаде имовинске штете исплати износ од још 259.789,18 динара са затезном каматом од 11.07.2019. године па до исплате и у ставу трећем обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 84.000,00 динара у року од 8 дана по пријему пресуде. Одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену благовремену ревизију подноси тужилац због погрешне примене материјалног права. У смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку предлаже да се ревизија сматра изузетно дозвољеном.

Против исте пресуде Апелационог суда у Београду благовремену ревизију улаже и тужена, побијајући је у делу у ком није успела, са предлогом да се на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку ревизија сматра изузетно дозвољеном.

Одредбом члана члана 404. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Полазећи од наведене одредбе Врховни суд налази да је ревизија тужиоца изузетно дозвољена, а ради уједначавања судске праксе. Стога је применом исте одлучио као у ставу првом.

Према чињеничном утврђењу од стране првостепеног суда тужилац је у поступку стечаја над стечајним дужником „Концерн“ фабрика вагона Краљево а.д. „Вагон градња“ д.о.о. Краљево, који се пред Привредним судом у Краљеву води под бројем Ст 48/15, пријавио своја потраживања и то: пријавом број 663 потраживање на име главног дуга у износу од 259.789,18 динара, које је признато и сврстано у трећи исплатни ред а пријавом број 465 различно потраживање (новчано потраживање са правом одвојеног намирења) у износу од 62.738,00 динара на име главног дуга, 83.747,32 динара на име обрачунате камате и 141.221,12 динара трошкова поступка. По овој пријави признато му је потраживање у износу од 193.559,02 динара од чега износ од 146.485,32 динара као различно (обезбеђено) потраживање, а износ од 47.073,70 динара као стечајно потраживање сврстано у трећи исплатни ред. Након продаје

покретних ствари које су биле предмет обезбеђења овог потраживања тужиоцу је извршена уплати износа од 33.145,81 динар и износа од 43.477,93 динара за колико је умањен износ преосталог признатог ненамиреног разлучног потраживања.

Решењем Привредног суда у Краљеву Р4 Ст 60/2019 од 08.03.2019. године утврђено је да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Краљеву Ст 48/14 по пријави број 465, те је наложено стечајном судији да у року од четири месеца од пријема решења предузме неопходне мере и радње да би се приступило уновчењу имовине стечајног дужника. Утврђено је и да тужилац својим радњама није утицао на дужину трајања поступка. Најзад, утврђено је да је власник скоро 89 % капитала стечајног дужника тужена Република Србија.

Полазећи од одредби члана 21. став 1, члана 32, члана 58. став 1. Устава Републике Србије, те одредби члана 3, члана 4, члана 22. став 2. и члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, првостепени суд налази да је тужбени захтев делимично основан. Образлаже да Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног извршења правноснажних, извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уколико је утврђена повреда на суђење у разумном року. Даље, како је тужиочево потраживање пријављено по пријави 465 у износу од 193.559,02 динара делимично намирено (за износ од 76.623,74 динара), а остао је ненамирен износ од 116.935,28 динара, налази основаним захтев за исплату наведеног ненамиреног потраживања пријављеног пријавом 465 и у томе делу усваја тужбени захтев. Са друге стране, за износ од 259.789,18 динара који износ представља потраживање пријављено пријавом 663, тужбени захтев одбија налазећи да је повреда права утврђена у предмету Привредног суда у Краљеву Ст 48/15 по пријави 465, а не и по пријави 663.

Другостепени суд у целости прихвата материјалноправни закључак првостепеног.

Ревизијом тужиоца оспорава се закључак нижестепених судова у делу којим је тужбени захтев одбијен уз образложење да сва потраживања тужиоца у поступку стечаја према индивидуално одређеном стечајном дужнику представљају јединствену целину, да су недељива, па да се повреда утврђена решењем Привредног суда у Краљеву од 08.03.2019. године односи на потраживања у целини.

Врховни суд налази да су одлуке нижестепених судова, у делу којим је тужбени захтев делимично одбијен, засноване на погрешној примени материјалног права.

Према одредбама Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр.104/09, 99/2011-др закон, 71/2012 – УС и 83/2014), циљ стечаја јесте најповољније колективно намирење стечајних поверилаца, остваривањем највеће могуће вредности стечајног дужника односно његове имовине (члан 2.) а по отварању стечаја поступак се спроводи по службеној дужности (члан 6.). Повериоци пријаве потраживања подносе надлежном суду у писаном облику (члан 111. став 1.). Стечајни управник утврђује основаност,

обим и исплатни ред сваког потраживања и о томе сачињава листу признатих и оспорених потраживања (члан 113.) а коначна листа о свим пријавама потраживања сачињава се на испитном рочишту (члан 114. став 1.). Стечајни судија усваја коначну листу на основу листе потраживања коју је сачинио стечајни управник и на основу измена унетих на рочишту, коначна листа садржи податке о свим пријављеним потраживањима, о томе ко их је оспорио и у ком износу су утврђена односно оспорена, као и потраживања у којима ће бити донет закључак о листи утврђених и оспорених потраживања (члан 116. став 2). Коначна листа којом се утврђује потраживање и његов исплатни ред обавезујућа је за стечајног дужника и за све стечајне повериоце (члан 116. став 5. Закона о стечају).

Дакле, у поступку стечаја колективно се и сразмерно намирују сва утврђена потраживања поверилаца, уз поштовање исплатних редова односно права првенства намирења из обезбеђене имовине на којој различни повериоци имају право одвојеног намирења. У предметном поступку стечаја тужиоцу је признато потраживање у трећем исплатном реду, необезбеђено, у износу од 259.789,18 динара и износу од 47.073,70 динара (за колико се не може намирити из обезбеђења) што значи да му је у трећем исплатном реду признато потраживање у износу од 306.862,88 динара. Признато му је и различно потраживање у износу од 193.559,02 динара које је делимично измирено износом од 76.623,74 динара, те је остало ненамирено потраживање од 116.935,28 динара а оно, уколико се не може намирити из обезбеђене имовине, намирује се као необезбеђено потраживање сагласно одредби члана 49. став 2. Закона о стечају која прописује да ако је износ потраживања већи из износа средстава остварених продајом имовине на којој су стекли различно право, право на намирење за разлику у висини тих износа остварују као стечајни повериоци. Другим речима, у поступку стечаја намирују се сва коначном листом утврђена потраживања стечајних поверилаца без обзира да ли су она пријављена једном, две или више пријава потраживања. Када је тужиоцу утврђена повреда права на суђење у разумном року у одређеном поступку стечаја онда износ материјалне штете представља укупно ненамирено потраживање у том поступку опет без обзира на то да ли је пријављено једном или више пријава. Битно је да је утврђено коначном листом. Стога није било законског основа да се одбије тужбени захтев за потраживање које је пријављено пријавом 663 у износу од 259.789,18 динара, јер је наведено потраживање признато и сврстано у трећи исплатни ред, што нижестепени судови утврђују. Ваља напоменути да се поступак стечаја не води, како нижестепени судови сматрају, по пријавама потраживања, већ се по отварању стечајни поступак спроводи по службеној дужности у циљу намирења свих потраживања која су утврђена у поступку стечаја, а да би била утврђена претходно морају бити пријављена. Пријавом потраживања повериоци стичу својство странке.

Следом изнетог, због погрешне примене материјалног права одлуке нижестепеног суда морале су бити преиначене па је Врховни суд применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом.

Одлучујући о посебној ревизији тужене, Врховни суд налази да нису испуњени услови из одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку за њену изузетну дозвољеност.

Побијана одлука у делу којом је одбијена жалба тужене и потврђена првостепена одлука у усвајајућем делу у складу је са закључком усвојеним на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2018. године, допуњеног на седници Грађанског одељења од 27.09.2019. године. Ово код чињенице да се ради о поступку стечаја над предузећем са већинским државним капиталом, да у поступку стечаја тужилац није намирио своје утврђено потраживање из радног односа и да му је утврђена повреда права на суђење у разумном року.

Испитујући дозвољеност ревизије тужене, применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је установио да је она недозвољена. Вредност ревизијом тужене побијаног дела другостепене пресуде је 116.935,28 динара, што је испод цензуса прописаном одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку. Стога је Врховни суд применом одредбе члана 404 ст.1, члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу трећем изреке.

Тужиоцу су, који је овом одлуком успео у спору досуђени трошкови по одређеном захтеву и то на име састава жалбе и ревизије по 18.000,00 динара по А, применом одредби чл. 165. ст. 2, чл. 163 ст. 1 и члана 153 ст. 1 Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**